

Неделен преглед на пазарите на капитал

04.11.2024 - 08.11.2024

ИНДЕКС	ВРЕДНОСТ	НЕДЕЛНА ПРОМЕНА	YTD %
S&P 500	5.995,5	4,7%	25,7%
NASDAQ	19.286,8	5,7%	28,5%
DAX	19.215,5	-0,2%	14,7%
МБИ 10	8.799,7	1,4%	43,9%
Nikkei 225	39.500,4	3,8%	18,0%
SHANGHAI COMPOSITE	3.452,3	5,5%	16,0%
Злато (фјучерс)	2.694,8 \$	-2,0%	30,1%
Нафта (Brent)	73,9 \$	1,1%	-4,1%
ОБВРЗНИЦИ	ЦЕНА	НЕДЕЛНА ПРОМЕНА	YTD %
US 10Y	98,3	0,2%	-1,7%
Germany 10Y	98,8	0,3%	-0,6%
MACEDO 2028 Y	89,5	0,4%	3,5%
ВАЛУТИ	ВРЕДНОСТ	НЕДЕЛНА ПРОМЕНА	YTD %
DXY	104,9	0,7%	3,8%
EUR/USD	1,07	-1,1%	-2,9%
КБ ИНВЕСТ-ФОНДОВИ	ЦЕНА	НЕДЕЛНА ПРОМЕНА	YTD %
ПАРИЧЕН	139,8758	0,0%	2,1%
ОБВРЗНИЦИ	150,9919	0,1%	4,2%
БАЛАНСИРАН	219,0332	0,6%	15,6%
МБИ10	371,0889	1,1%	41,4%
АКЦИИ	117,9606	2,5%	14,1%
ЗЛАТЕН	109,2162	-0,8%	28,2%

*Извор: Refinitiv; Македонска берза

- САД

Акциите во САД достигнаа рекордни вредности откако победата на републиканците во Белата куќа, но и во Сенатот поттикна оптимизам дека ова таканаречено „црвено цунами“ на републиканците ќе доведе до зголемени профити, помалку регулативи и намалување на корпоративните даноци. Индексот Russell 2000, кој ги следи помалите компании, водеше со раст од 8,57% во изминатата недела, иако сè уште е под рекордната вредност од ноември 2021. Индексот S&P 500 се зголеми за 4,66%, што е неговиот најголем пораст за речиси една година.

Генерално, прогнозите одат во насока дека плановите на Трамп за ограничување на имиграцијата и зголемување на тарифите можат да допринесат за инфлација, но и дека

темпото на имплементација ќе биде клучно за конечниот економски ефект. Силниот американски долар може делумно да ги ублажи ефектите од тарифите, додека намалувањето на даноците и дерегулацијата можат да го поддржат економскиот раст.

Изборите во САД го привлекоа целото внимание, оставајќи ги во сенка останатите економски настани од неделата. Федералните резерви во четвртокот објавија намалување на каматната стапка за 0,25 процентни поени, прво вакво намалување по септемвриското. Иако некои шпекулираа дека претседателот на ФЕД, Џером Пауел, би можел да ја искоментира идната фискалната политика на новиот претседател, тој нагласи дека нивната политика нема да зависи од изборите, истакнувајќи: „Ние не предвидуваме, не шпекулираме и не претпоставуваме“. Пауел исто така изјави дека не би поднел оставка доколку тоа го побара претседателот Трамп.

Најголемото изненадување во економските податоци дојде во вторникот, со извештајот на Институтот за менаџмент на снабдување, кој покажа дека индексот на активности во секторот услуги во октомври достигнал 56,0, што е највисок резултат од август 2022. Овој податок сугерира експанзија, а ценовните притисоци се намалија и покрај зголемените активности, со што е прекината низата од три месеци пораст. Компаниите пријавиле минимално влијание од неодамнешните екстремни временски услови, кои најповеќе влијаеле врз производствениот сектор.

Американските државни обврзници остварија позитивни резултати, со пад на приносите на среднорочните и долгорочните обврзници, додека краткорочните благо пораснаа. Резултатите од изборите ги подигнаа приносите во среда, но очекуваното намалување на каматната стапка од ФЕД помогна тие да се вратат на пониски вредности во четвртокот. Издавањето на обврзниците кои се ослободени од данок беше слабо, бидејќи пазарот чекаше на резултатите од изборите и состанокот на ФЕД. Приносите на овие обврзници нагло пораснаа по изборите, а во четврток половина од тој пораст беше надоместен. На пазарот на корпоративни обврзници, нискоквалитетните обврзници покажаа силни резултати по изборите со зголемена побарувачка, иако почетокот на неделата беше со послаби волумени.

- **Европа**

Европските акции паднаа поради загриженост за економските политики на Трамп. Така, пан-европскиот индекс STOXX Europe 600 се намали за 0,84%, под влијание на загриженоста за ефектите од трговските политики на новоизбраниот американски претседател Доналд Трамп врз европскиот економски раст и монетарната политика. Пад забележаа и останатите водечките индекси, италијанскиот FTSE MIB се намали за 2,48%, францускиот CAC 40 за 0,95%, германскиот DAX за 0,21%, а британскиот FTSE 100 за 1,28%.

Банката на Англија (BoE) одлучи да ја намали основната каматна стапка по втор пат оваа година на 4,75%, бидејќи инфлацијата продолжува да забавува. Гувернерот Ендрју Бејли изјави дека ако економијата продолжи според предвидувањата, каматите ќе се намалуваат постепено и континуирано. Во Шведска, Риксбанк исто така ја намали стапката на 2,75% и сигнализираше дека нови намалувања би можеле да следат во декември и почетокот на 2025 година. Норвешката банка, сепак, ја задржа својата стапка непроменета на 4,5%.

PMI индексот на еврозоната за месец октомври беше ревидиран на 50, што укажува на застој во активностите. Производството опадна со побавно темпо од претходно очекуваното, додека секторот на услуги забележа мал раст. Сепак, деловната доверба падна на најниското ниво годинава.

Во Германија, канцеларот Олаф Шолц повика на гласање за доверба во јануари идната година, откако неговата коалиција се распадна поради разрешувањето на министерот за финансии Кристијан Линднер, што предизвика повици за нови избори за да се намали политичката неизвесност.

- **Азија**

Јапонските берзи забележаа пораст, Nikkei 225 се зголеми за 3,8%, а TOPIX индексот 3,7%. Инвеститорите реагираа позитивно на исходот од изборите во САД и на намалувањето на каматната стапка од Федералните резерви, иако домашните компании пријавија намалени проекции за раст поради јакнењето на јенот, што особено ги погодува извозно ориентираните индустрии.

Јенот се зајакна на околу 152 јени за долар. Главниот владин претставник за валути, Ацуши Мимура, изјави дека властите внимателно ќе го следат пазарот и ќе преземат мерки при екстремни флукутации, додека пак Министерот за финансии, Кацунобу Като, додаде дека владата ќе го следи влијанието од победата на Трамп врз економијата на Јапонија.

Приносот на 10-годишните државни обврзници во Јапонија порасна на 1% поради шпекулации дека Банката на Јапонија би можела да ги зголеми каматите во јануари идната година. Согласно заклучоците на јапонската централна банка, монетарната политика ќе се менува доколку економските проекции се реализираат како што е очекувано, со особено внимание на развојот во САД.

Реалните плати во Јапонија паднаа за 0,1% во септември, додека номиналните плати пораснаа за 2,8%, што е под инфлацијата од 2,9%. Трошоците на домаќинствата паднаа за 1,1%, помалку од очекуваното.

Кинеските берзи пораснаа по објавувањето на новите стимулативни мерки. Така, Shanghai Composite Index порасна за 5,51%, а CSI 300 индексот за 5,5%. Во Хонг Конг, индексот Hang Seng се зголеми за 1,08%.

Националниот народен конгрес, како највисока државна институција на Кина, најави програма за рефинансирање на државниот долг од 10 трилиони јуани, а истовремено ја зголеми и границата за задолжување на локалните влади од 29,52 на 35,52 трилиони јуани.

Во делот на трговијата, извозот во октомври порасна за 12,7% споредено со претходната година, додека увозот падна за 2,3%, зголемувајќи го трговскиот суфицит на 95,72 милијарди долари. Иако октомврискиот раст на извозот е добар знак за економијата, аналитичарите предупредуваат на несигурност поради можната трговска војна кога Трамп ќе стапи на функција во 2025.

Можности за инвестирање во наредниот период

Во 2024 година, економскиот раст на најголемите економии имаше тенденција на опаѓање или слабеење, иако некои податоци укажуваа дека глобалните економии сеуште се силни и резистентни, а централните банки дека успешно се справија со инфлацијата без да предизвикаат позначајни намалувања на економскиот раст. Намалената куповна моќ на потрошувачите, делумно предизвикана од инфлацијата и слабиот раст на реалните плати предизвика пад на реалната потрошувачка што се одрази врз резултатите на некои ланци кои продаваат стоки за широка потрошувачка.

Од друга страна, централните банки кои сеуште водат рестриктивна монетарна политика, воздржано и внимателно се обидуваат да ја олабават постепено монетарната политика и да ги подржат економиите со нови свежи пари. Растот на невработеноста во САД, намалувањето на нови вработувања и помалку отворени нови работни места се сигнали за слабеење на пазарот на труд, па оттука и ФЕД најави намалување на каматните стапки во септември, како и дополнителни намалувања кон крајот на 2024 година. Во ваков амбиент, цените на берзанските стоки почнаа да се намалуваат, но сеуште постои ризик од раст на цените како резултат на геополитичката нестабилност и можните ескалации на нови конфликти во Блискиот исток. Во очекување на намалување на каматните стапки и избегнување на рецесијата, инвеститорите преферираа инвестирање во акции, обврзници, но и во циклични компании, особено во оние кои работат на проекти поврзани со вештачката интелигенција, електрични возила, виртуелна реалност и слично. Во третиот квартал од годината, се забележа секторска ротација кон дефанзивните сектори, комунални услуги, здравство и акции кои исплаќаат повисоки дивиденди.

Во овие услови, фондовите на КБ Инвест АД Скопје нудат можност инвеститорите да остварат соодветен принос во новонастанатите трендови и промени.

Имено, КБ Инвест - Балансиран и КБ Инвест - Обврзници се оптимални за поконзервативни инвеститори кои сакаат да остварат повисок принос од кеш фондовите и депозитите. За оние инвеститори кои очекуваат дека ќе има намалување на каматните стапки за поттикнување на економскиот раст, што поволно влијае врз растот на златото, фондот КБ Инвест - Златен е одлична можност, заедно со фондот КБ Инвест - Обврзници како поконзервативна опција.

Од друга страна, фондот КБ Инвест - Акции и КБ Инвест - МБИ10 нудат одлична можност за инвеститорите кои очекуваат дека ќе се избегне рецесија и ќе се стабилизираат монетарните политики на глобално ниво. За инвеститорите кои сакаат да заштедат на пократок период, на кратки рокови до 1 година, а воедно да остварат атрактивен и стабилен принос, најповолен е фондот КБ Инвест - Паричен.